

DOMSTOLENS DOM (andra avdelningen)
den 8 maj 2003 *

I mål C-268/01,

angående en begäran enligt artikel 234 EG, från Verwaltungsgericht Weimar (Tyskland), att domstolen skall meddela ett förhandsavgörande i det vid den nationella domstolen anhängiga målet mellan

Agrargenossenschaft Alkersleben eG

och

Freistaat Thüringen,

angående tolkningen av artiklarna 3.2, 4.4, 5 och 9 c och d i rådets förordning (EEG) nr 3950/92 av den 28 december 1992 om införande av en tilläggsavgift inom sektorn för mjölk och mjölkprodukter (EGT L 405, s. 1; svensk specialutgåva, område 3, volym 47, s. 159), i dess lydelse enligt kommissionens förordning (EG) nr 751/1999 av den 9 april 1999 (EGT L 96, s. 11),

* Rättegångsspråk: tyska.

meddelar

DOMSTOLEN (andra avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden R. Schintgen samt domarna V. Skouris (referent) och N. Colneric,

generaladvokat: P. Léger,
justitiesekreterare: R. Grass,

med beaktande av de skriftliga yttranden som har inkommit från:

- Agrargenossenschaft Alkersleben eG, genom O. Reidt, Rechtsanwalt,
- Freistaat Thüringen, genom M. Koloßa, i egenskap av ombud,
- Tysklands regering, genom W.-D. Plessing och R. Stüwe, båda i egenskap av ombud,
- Europeiska gemenskapernas kommission, genom M. Niejahr, i egenskap av ombud, biträdd av N. Núñez Müller, Rechtsanwalt,

med hänsyn till referentens rapport,

och efter att den 14 november 2002 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

- 1 Verwaltungsverfahren Weimar har, genom beslut av den 23 maj 2001 som inkom till domstolens kansli den 6 juli samma år, i enlighet med artikel 234 EG ställt tre frågor om tolkningen av artiklarna 3.2, 4.4, 5 och 9 c och d i rådets förordning (EEG) nr 3950/92 av den 28 december 1992 om införande av en tilläggsavgift inom sektorn för mjölk och mjölkprodukter (EGT L 405, s. 1; svensk specialutgåva, område 3, volym 47, s. 159), i dess lydelse enligt kommissionens förordning (EG) nr 751/1999 av den 9 april 1999 (EGT L 96, s. 11) (nedan kallad förordning nr 3950/92).
- 2 Frågorna har uppkommit i en tvist mellan Agrargenossenschaft Alkersleben eG och delstaten Thüringen angående ett beslut av Landesverwaltungsamt Thüringen enligt vilket denna myndighet drog in de tillfälliga referenskvantiteter som tidigare hade tilldelats nämnda företag.

Tillämpliga bestämmelser

De gemenskapsrättsliga bestämmelserna

- 3 Till följd av en bestående obalans mellan utbud och efterfrågan inom mjölksektorn infördes år 1984 ett system för tilläggsavgifter för mjölk genom

rådets förordning (EEG) nr 856/84 av den 31 mars 1984 om ändring av förordning (EEG) nr 804/68 om den gemensamma organisationen av marknaden för mjölk och mjölkprodukter (EGT L 90, s. 10; svensk specialutgåva, område 3, volym 17, s. 95). Enligt artikel 5c i rådets förordning (EEG) nr 804/68 av den 27 juni 1968 (EGT L 148, s. 13; svensk specialutgåva, område 3, volym 2, s. 52), i dess lydelse enligt förordning nr 856/84, skall en tilläggsavgift betalas för de kvantiteter mjölk som överstiger en referenskvantitet som närmare skall fastställas.

- 4 De allmänna tillämpningsföreskrifterna för denna tilläggsavgift anges i rådets förordning (EEG) nr 857/84 av den 31 mars 1984 om allmänna tillämpningsföreskrifter för den avgift som avses i artikel 5c i förordning nr 804/68 inom sektorn för mjölk och mjölkprodukter (EGT L 90, s. 13).

- 5 Förordning nr 857/84 ändrades genom rådets förordning (EEG) nr 3577/90 av den 4 december 1990 om övergångsåtgärder och nödvändiga anpassningar inom jordbrukssektorn till följd av Tysklands återförening (EGT L 353, s. 23; svensk specialutgåva, område 3, volym 66, s. 21).

- 6 I nionde skälet i förordning nr 3577/90 anges följande:

”Genomförandet av åtgärderna för att styra mjölkproduktionen får inte äventyra omstruktureringen av jordbruksföretagen inom före detta Tyska demokratiska republikens territorium. Åtgärderna bör i vissa fall anpassas när det gäller företagen inom före detta Tyska demokratiska republikens territorium. På samma sätt skall åtgärder vidtas som säkerställer att de tilläggskvoter för socker som tilldelas Tyskland endast gäller för jordbruket inom före detta Tyska demokratiska republiken.”

- 7 Förordning nr 857/84 har upphävts genom förordning nr 3950/92, i enlighet med vilken systemet för tilläggsavgifter har förlängts till den 1 april 2000 trots att det från början var tänkt att tillämpas till den 1 april 1993. Systemet har även ändrats genom den sistnämnda förordningen.
- 8 Elfte skälet i förordning nr 3950/92 har följande lydelse:

”Det råder enighet om att tillämpningen av systemet för att reglera mjölkproduktionen inte får äventyra omstruktureringen av jordbruksföretag inom det territorium som förut utgjorde Tyska demokratiska republiken. På grund av de svårigheter som uppstått är det nödvändigt att under ytterligare en period tillämpa den flexibilitet som infördes i systemet för detta territorium, samtidigt som det säkerställs att endast detta territorium drar fördel av nämnda flexibilitet.”

- 9 I artikel 3.2 första stycket i förordning nr 3950/92 fastställs de totala kvantiteter som varje medlemsstat är garanterad från och med år 1993. Vad gäller Förbundsrepubliken Tyskland har de kvantiteter som tilldelats de nya delstaterna angivits separat. Denna bestämmelse har följande lydelse:

”Följande totala kvantiteter skall fastställas utan att det påverkar eventuella omprövningar med hänsyn till den allmänna marknadssituation och de särskilda förhållanden som råder i vissa medlemsstater:

<i>(ton)</i>		
Medlemsstat	Leveranser	Direkt försäljning
...	...	...
Tyskland ⁽¹⁾	27 767 036	97 780
...	...	...

⁽¹⁾ Av vilka 6 242 180 ton omfattar leveranser till köpare som är etablerade inom de nya tyska delstaternas territorium och 11 187 ton omfattar direkt försäljning i nya delstater.”

10 I artikel 4.4 i förordning nr 3950/92 föreskrivs följande:

”När det gäller jordbruksföretag som är belägna inom det territorium som förut utgjorde Tyska demokratiska republiken, får referenskvantiteten tilldelas temporärt för perioden från och med den 1 april 1993 till och med den 31 mars 1994, förutsatt att den kvantitet som således tilldelas inte ändras under nämnda period.

För att slutföra omstruktureringen av nämnda företag, skall dock första stycket fortsätta att gälla till utgången av perioden 1997/1998.

För att slutgiltigt kunna lösa de svårigheter som följer av den ovannämnda omstruktureringen skall tiden för tillämpning av första stycket förlängas med två tolv månadersperioder från och med utgången av den period som avses i andra stycket.”

11 I artikel 5 i förordning nr 3950/92 föreskrivs följande:

”Inom ramarna för de kvantiteter som avses i artikel 3, får medlemsstaten fylla på den nationella reserven genom en linjär minskning av samtliga individuella referenskvantiteter för att kunna bevilja ytterligare eller särskilda kvantiteter till sådana producenter som uppfyller de objektiva kriterier som fastställts enligt överenskommelse med kommissionen...

Utan att det påverkar bestämmelserna i artikel 6.1 skall referenskvantiteter som är disponibla för producenter, som inte har salufört mjölk eller andra mjölkprodukter under en tolv månadersperiod, överföras till den nationella reserven och får omfördelas i enlighet med första stycket...”

12 I artikel 9 c och d i förordning nr 3950/92 föreskrivs följande:

”I denna förordning används följande beteckningar med de betydelser som här anges:

...

c) **Producent:** en fysisk eller juridisk person eller en grupp av fysiska eller juridiska personer som driver ett jordbruksföretag inom en medlemsstats geografiska territorium och

— som säljer mjölk eller andra mjölkprodukter direkt till konsumenten

och/eller

— levererar till uppköparen.

d) **Företag:** samtliga produktionsenheter som drivs av den enskilda producenten och är belägna inom en medlemsstats geografiska territorium.”

Den nationella lagstiftningen

- 13 Förbundsrepubliken Tyskland har reglerat överförandet av referenskvantiteter i Milchgarantiemengenverordnung (tysk förordning om garanterade mjölkkvantiteter) av den 21 mars 1994 (BGBl. 1994 I, s. 586), i dess lydelse enligt trettiofjärde Änderungsverordnung av den 25 mars 1996 (BGBl. 1996 I, s. 535) (nedan kallad MGV).
- 14 MGV innehöll för den period som är relevant i målet vid den nationella domstolen särskilda bestämmelser som var tillämpliga för mjölkproducenter inom det territorium som förut utgjorde Tyska demokratiska republiken (nedan kallat före detta DDR). I enlighet med 16 a § MGV gäller dessa bestämmelser "mjölkproducenter vars jordbruksföretag helt eller delvis är beläget inom det territorium som avses i artikel 3 i avtalet om återförening, jordbruksföretag som är belägna på detta territorium eller delar av jordbruksföretag som är belägna där i enlighet med nedanstående bestämmelser".
- 15 16 e § punkt 1 a MGV har följande lydelse:
- "En tillfällig kvantitet, varav minst 80 procent har levererats under den föregående tolv månadersperioden, frigörs... i enlighet med nedanstående bestämmelser till förmån för den delstat där det jordbruksföretag, eller del av jordbruksföretag, som har tilldelats den tillfälliga referenskvantiteten är beläget..."
- 16 Med tillämpning av ett avtal som ingicks den 2 och den 9 mars 1993 mellan delstaten Mecklenburg-Vorpommern, som tillhörde före detta DDR, och delstaten Niedersachsen, som utgör en gammal delstat i Förbundsrepubliken

Tyskland, införlivades kommunerna i distrikt Neuhaus, som fram till denna tidpunkt tillhört Mecklenburg-Vorpommern, med Niedersachsen. Bland de berörda kommunerna fanns Kaarßens kommun.

Twisten i målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

- 17 Det framgår av hänskjutandebeslutet att Agrargenossenschaft Alkersleben eG, som är sökande i målet vid den nationella domstolen, är ett jordbrukskooperativ med säte i Alkersleben i delstaten Thüringen, vilken var en del av före detta DDR. Sökanden förfogade över en tillfällig referenskvantitet på 7 625 797 kg som den tilldelats av nämnda delstat. Under sommaren år 1998 arrenderade sökanden en del av anläggningarna för mjölkproduktion av ett jordbruksföretag i Kaarßen. Därefter flyttade sökanden i målet vid den nationella domstolen alla sina mjölkkor till de anläggningar som arrenderats i Kaarßen och upphörde till att börja med helt med sin mjölkproduktion i Alkersleben. Sökanden i målet vid den nationella domstolen återupptog emellertid under de följande åren i liten utsträckning mjölkproduktionen i Alkersleben.
- 18 Med tillämpning av de relevanta bestämmelserna i MGV drog Landesverwaltungsamt Thüringen, genom beslut av den 14 juni 1999, in den referenskvantitet som tillfälligt hade beviljats sökanden i målet vid den nationella domstolen, på grund av att denne hade upphört med mjölkproduktionen i Alkersleben. Sökanden i målet vid den nationella domstolen begärde omprövning av detta beslut och gjorde bland annat gällande dels att den inte hade upphört med mjölkproduktionen utan endast hade fördelat sin produktion på två platser (Alkersleben och Kaarßen), dels att det enligt domstolens rättspraxis inte finns någon rättslig grund för att knyta mjölkproduktionen till den plats där företaget har sitt säte. I beslut av den 9 februari 2000 avslog Landesverwaltungsamt Thüringen den begärda omprövningen som ingivits av sökanden i målet vid den nationella domstolen. Den sistnämnde väckte därefter talan vid Verwaltungsgericht Weimar och yrkade att nämnda beslut skulle upphävas.

19 Eftersom Verwaltungsgericht Weimar ansåg att det krävdes en tolkning av gemenskapsrätten för att lösa tvisten, har denna domstol beslutat att vilande-förklara målet och ställa följande tolkningsfrågor till domstolen:

- ”1. Skall artikel 9 c i förordning (EEG) nr 3950/92 (ändrad genom förordning (EG) nr 1256/99) eller andra förordningar om mjölkgarantikvantiteter med beaktande av Europeiska gemenskapernas domstols dom av den 15 januari 1991 i mål C-341/89, Ballmann, REG 1991, s. I-25, tolkas så att även den mjölkkvantitet som produceras i ett jordbruksföretag eller i en del av ett jordbruksföretag inom före detta Tyska demokratiska republiken skall hänföras till den tillfälliga referenskvantitet som företaget tilldelats inom anslutningsterritoriet (i förevarande fall Freistaat Thüringen) när mjölken produceras — under ledning av den som driver verksamheten — av kor som tillhör honom och som är placerade i arrenderade anläggningar inom anslutningsterritoriet (Mecklenburg-Vorpommern)?

2. Eller skall den mjölkkvantitet som producerats på detta sätt hänföras till den tillfälliga referenskvantitet som tilldelats den som upplåtit arrendet, som också delvis är en mjölkproducent, och skall den tillfälliga mjölkreferenskvantiteten dras in till förmån för Thüringen när — som i detta fall — den del av verksamheten som tilldelats referenskvantiteten och den del av verksamheten som producerar mjölken finns i två olika delstater och, i motsats till fallet i Europeiska gemenskapernas domstols dom av den 15 januari 1991 i det ovannämnda målet, den verksamhet eller den del av verksamheten som tilldelats den tillfälliga referenskvantiteten bibehålls så att säga uteslutande för att utgöra verksamhetens säte, och denna verksamhet producerar och levererar mindre än 5 procent av mjölkreferenskvantiteten (djurbestand/mjölkproduktion)?

3. Har det någon betydelse för denna fråga att det jordbruksföretag där mjölken produceras tidigare var beläget i den före detta Tyska demokratiska republiken, men att detta område blev en del av Niedersachsen genom ett avtal mellan delstaterna Niedersachsen och Mecklenburg-Vorpommern, vilka var delstater i förbundsrepubliken Tyskland?”

Den första och den andra tolkningsfrågan

- 20 Genom de två första tolkningsfrågorna, vilka skall prövas gemensamt, vill den hänskjutande domstolen få klarhet i om artikel 9 c och d i förordning nr 3950/92, jämförd med artiklarna 3.2, 4.4 och 5 i nämnda förordning, skall tolkas så att den mjölkproduktion som en jordbruksföretagare, vars rörelse har sitt säte inom före detta DDR och bedrivs i hyrda anläggningar som är belägna inom detta territorium men i olika delstater, producerar självständigt skall hänföras till den tillfälliga referenskvantitet som denne har tilldelats.

Yttranden till domstolen

- 21 Sökanden i målet vid den nationella domstolen har gjort gällande att en producent, i enlighet med vad som framgår av domen i det ovannämnda målet Ballmann, med stöd av artikel 9 c och d i förordning nr 3950/92 kan producera mjölk i olika driftsställen inom ramen för de sammanlagda produktionsenheter som producenten förfogar över, under förutsättning att dessa driftsställen är belägna inom gemenskapens geografiska territorium. Enligt sökanden följer det inte av gemenskräkten att en tillfällig referenskvantitet skall dras in när inomstatliga gränser mellan olika delstater avskiljer den del av jordbruksföretaget där produktionen sker från den del av jordbruksföretaget för vilken referenskvantiteten har beviljats, vilket även gäller när det sistnämnda jordbruksföretaget endast behålls som verksamhetens säte och det där endast produceras och levereras mindre än 5 procent av referenskvantiteten. Det enda som har betydelse enligt gemenskräkten är att jordbruksföretaget och dess produktionsenheter är belägna inom gemenskapens geografiska territorium.
- 22 Motparten i målet vid den nationella domstolen och den tyska regeringen anser däremot att artikel 4.4 i förordning nr 3950/92 utgör ett hinder mot en överföring av referenskvantiteten även för en begränsad tid. Det gäller även enligt nationell rätt.

- 23 Den tyska regeringen anser, beträffande de bestämmelser om mjölkkvoter som var tillämpliga i de nya delstaterna till och med den 31 mars 2000, att det är den tyska lagstiftaren, som har infört principen om att kvoterna skall hänföras till ett visst jordbruksföretag, som är behörig. Enligt nämnda princip kan de tillfälliga referenskvantiteter som tilldelats jordbruksföretag belägna inom före detta DDR endast användas på det ställe där detta jordbruksföretag bedrivs, och varje förflyttning av produktionen till ett annat ställe, till och med genom arrende, är förbjuden. Nämnda regering har tillagt att i syfte att säkerställa att denna regel följs, föreskrivs det i MGV att för det fall produktionen flyttades skulle den tillfälligt tilldelade referenskvantiteten dras in och tillföras den nationella reserven. Enligt den tyska regeringen saknar begreppen "nya delstater" och "gamla delstater" samt de principer som fastslagits i domen i det ovannämnda målet Ballmann relevans för utgången i målet vid den hänskjutande domstolen. Med hänsyn till att sökandens i målet vid den nationella domstolen produktion i Alkersleben, åtminstone tillfälligt, fullständigt hade upphört, var villkoren i MGV för att dra in de beviljade referenskvantiteterna uppfyllda,
- 24 Kommissionen anser att artikel 9 c och d i förordning nr 3950/92, jämförd med artiklarna 3.2 och 4.4 i denna förordning, skall tolkas så att en mjölkproducent som är verksam inom före detta DDR endast får producera de beviljade referenskvantiteterna inom detta territorium. Kommissionen föreslår således att svara den hänskjutande domstolen på så sätt att hela den mjölkkvantitet som en producent som är etablerad inom före detta DDR har erhållit beträffande sådana produktionsenheter som avses i artikel 9 d i förordning nr 3950/92, vilka även är belägna inom nämnda territorium, skall hänföras till den referenskvantitet som tillfälligt har tilldelats denna producent.

Domstolens svar

- 25 Domstolen erinrar inledningsvis om att det av den allmänna systematiken i bestämmelserna om tilläggsavgift på mjölk följer att en referenskvantitet endast

kan tilldelas en jordbruksföretagare om denne är producent (domen i det ovannämnda målet Ballmann, punkt 9, och dom av den 20 juni 2002 i mål C-401/99, Thomsen, REG 2002, s. I-5775, punkt 32).

- 26 Vidare kan en referenskvantitet som har beviljats en jordbruksföretagare endast dras in om denne inte längre anses vara producent. Enligt artikel 5 andra stycket i förordning nr 3950/92 skall referenskvantiteter som är disponibla för producenter, som inte har salufört mjölk eller andra mjölkprodukter under en tolv månadersperiod, kunna överföras till den nationella reserven och omfördelas.
- 27 För att besvara de två första frågorna skall domstolen således pröva huruvida en jordbruksföretagare, vars företag har sitt säte i en av de nya delstaterna i Förbundsrepubliken Tyskland och som har tilldelats en referenskvantitet, inte längre anses vara mjölkproducent i den mening som avses i förordning nr 3950/92, varvid de behöriga myndigheterna kan dra in den referenskvantitet som jordbruksföretagaren har beviljats, för det fall mjölkproducenten överför huvuddelen av sin mjölkproduktion till en produktionsenhet som är belägen i en av de andra nya delstaterna.
- 28 Vad gäller begreppet producent skall det i detta avseende erinras om att det i artikel 9 c i förordning nr 3950/92 anges att man med producent avser en fysisk eller juridisk person eller en grupp av fysiska eller juridiska personer som driver ett jordbruksföretag inom en medlemsstats geografiska territorium, som säljer mjölk eller andra mjölkprodukter direkt till konsumenten och/eller levererar till uppköparen.
- 29 I artikel 9 d i nämnda förordning definieras begreppet företag som samtliga produktionsenheter som drivs av den enskilda producenten och som är belägna inom en medlemsstats geografiska territorium.

- 30 Vid en jämförelse av dessa båda definitioner framgår för det första att var och en som driver ett antal produktionsenheter inom en medlemsstats geografiska territorium och säljer eller levererar mjölk eller mjölkprodukter anses vara en producent utan att det är nödvändigt att jordbruksföretagaren är ägare till de anläggningar som används för produktionen. Begreppet producent skall således inte tolkas så att det utesluter dem som arrenderar jordbruksföretag (se, för ett liknande resonemang, domen i det ovannämnda målet Ballmann, punkt 12).
- 31 För att anses vara producent krävs för det andra inte att innehavaren av en referenskvantitet helt eller delvis producerar denna kvantitet i de produktionsenheter som denne drev vid den tidpunkt då referenskvantiteterna tilldelades (se, för ett liknande resonemang, domen i det ovannämnda målet Ballmann, punkt 14).
- 32 Slutligen skall bedömningen av huruvida någon skall anses vara producent göras mot bakgrund av en medlemsstats hela geografiska territorium.
- 33 Det följer av ovanstående överväganden att bestämmelserna i artikel 9 c och d i förordning nr 3950/92 utgör hinder för att en mjölkproducent som har erhållit en referenskvantitet skall vara skyldig, vid äventyr av att annars inte längre anses vara producent, att i sin helhet eller ens delvis producera denna kvantitet i de produktionsenheter som denne drev vid tidpunkten för tilldelningen av nämnda kvantitet. En producent är tvärtom fri att producera den referenskvantitet som denne har tilldelats av en medlemsstat på valfritt produktionsställe under förutsättning att det är beläget inom denna stats territorium, oavsett om denne äger eller hyr produktionsanläggningarna.
- 34 Inte desto mindre måste man beträffande det särskilda fallet Förbundsrepubliken Tyskland även beakta att förordning nr 3950/92 innehåller vissa särskilda bestämmelser angående tillämpningen av systemet för tilläggsavgifter för mjölk inom före detta DDR.

- 35 Det framgår nämligen av elfte skälet i förordning nr 3950/92 att gemenskapslagstiftaren anser att systemet för att reglera mjölkproduktionen skulle kunna äventyra omstruktureringen av jordbruksföretag inom före detta DDR.
- 36 För att underlätta omstruktureringen av dessa jordbruksföretag fastställs i en fotnot till tabellen i artikel 3.2 i förordning nr 3950/92 den del av de totala garanterade kvantiteterna för Förbundsrepubliken Tyskland som är reserverad för leveranser och direkt försäljning från producenter som är etablerade i de nya delstaterna. De tyska behöriga myndigheterna var således skyldiga att fördela denna del enbart mellan dessa producenter och på ett sådant sätt att summan av de individuella referenskvantiteterna inte överskrider de gränser som är fastställda för denna del.
- 37 Härav följer att gemenskapslagstiftaren för tillämpning av förordning nr 3950/92 under en övergångsperiod i huvudsak har likställt före detta DDR:s territorium med en medlemsstats territorium.
- 38 Det kan således konstateras att artikel 9 c och d i förordning nr 3950/92, jämförd med tabellen i artikel 3.2 i denna förordning, skall tolkas på så sätt att en mjölkproducent som har sitt säte inom det territorium som förut utgjorde DDR fritt kan producera den tilldelade referenskvantiteten på valfritt produktionsställe under förutsättning att det är beläget inom detta territorium, oavsett om denne äger eller hyr produktionsanläggningarna.
- 39 De argument som åberopats av den tyska regeringen och motparten i målet vid den nationella domstolen, enligt vilka den nationella lagstiftaren hade rätt att föreskriva att de referenskvantiteter som tilldelats producenter som är etablerade i de nya delstaterna skulle produceras på det ställe där jordbruksföretaget har sitt säte, kan inte godtas.

- 40 För det första finns det nämligen inte någon bestämmelse i förordning nr 3950/92 enligt vilken det ens indirekt anges att en sådan tolkning av artikel 9 c och d skulle kunna godtas vad gäller producenter som är etablerade inom före detta DDR.
- 41 För det andra skulle en sådan tolkning till och med strida mot målen med den undantagsordning som tillfälligt införts till förmån för jordbruksföretag som är etablerade inom före detta DDR. Om produktionen knöts enbart till de produktionsenheter för vilka referenskvantiteterna har tilldelats skulle det innebära att dessa enheter hölls kvar i den situation som de befann sig i vid tidpunkten för tilldelningen av nämnda kvantiteter. Omstruktureringen av jordbruksföretagen inom hela före detta DDR skulle äventyras om producenterna inte fick genomföra alla de förändringar och förbättringar av sina produktionsenheter som de anser lämpliga inom gränserna för detta territorium.
- 42 Mot denna bakgrund skall den första och den andra frågan besvaras så, att artikel 9 c och d i förordning nr 3950/92, jämförd med artiklarna 3.2, 4.4 och 5 i nämnda förordning, skall tolkas så att den mjölkproduktion som en jordbruksföretagare, vars rörelse har sitt säte inom före detta DDR och bedrivs i hyrda anläggningar som är belägna inom detta territorium men i olika delstater, producerar självständigt skall hänföras till den tillfälliga referenskvantitet som denne har tilldelats.

Den tredje frågan

- 43 Genom den tredje frågan vill den hänskjutande domstolen få klarhet i om artikel 9 c och d i förordning nr 3950/92, jämförd med artiklarna 3.2, 4.4 och 5 i denna förordning, skall tolkas så att behöriga nationella myndigheter kan

förbjuda en producent, som är etablerad i före detta DDR, att överföra sin mjölkproduktion till anläggningar som är belägna i en kommun som, trots att den utgjorde en del av DDR:s territorium vid tidpunkten för Tysklands återföring, numera tillhör en av de gamla delstaterna i Förbundsrepubliken Tyskland till följd av ett avtal som ingåtts efter denna tidpunkt.

Upptagande till prövning

- 44 Den tyska regeringen har gjort gällande att gemenskapsrätten inte reglerar hur det förhållandet att en del av det nationella territoriet har överförts från en ny delstat till en gammal delstat på grundval av ett avtal skall kvalificeras i förhållande till bestämmelserna om mjölkkvoter. Detta är en fråga som skall avgöras enligt nationell rätt och av denna anledning kan begäran om förhandsavgörande inte prövas såvitt avser denna fråga.
- 45 Domstolen erinrar om att det enligt fast rättspraxis inom ramen för det samarbete mellan domstolen och de nationella domstolarna som har inrättats genom artikel 234 EG uteslutande ankommer på de nationella domstolarna, vid vilka tvisten anhängiggjorts och som har ansvaret för det rättsliga avgörandet, att mot bakgrund av de särskilda omständigheterna i varje enskilt mål bedöma såväl om ett förhandsavgörande är nödvändigt för att döma i saken som relevansen av de frågor som ställs till domstolen. Följaktligen är domstolen i princip skyldig att meddela ett förhandsavgörande när de frågor som har ställts avser tolkningen av gemenskapsrätten (se bland annat dom av den 15 december 1995 i mål C-415/93, *Bosman*, REG 1995, s. I-4921, punkt 59, och av den 24 september 2002 i mål C-255/00, *Grundig Italiana*, REG 2002, s. I-8003, punkt 30).
- 46 Visserligen ankommer det i undantagsfall på domstolen att — för att pröva sin egen behörighet — utreda de omständigheter under vilka den nationella domstolen anhängiggjorde sin begäran om förhandsavgörande. Domstolen har endast

möjlighet att vägra att avgöra en tolkningsfråga som en nationell domstol har ställt då det är uppenbart att den begärda tolkningen av gemenskapsrätten inte har något samband med de verkliga omständigheterna eller föremålet för tvisten i målet vid den nationella domstolen eller när frågan är hypotetisk eller när domstolen inte har tillgång till sådana uppgifter om de faktiska eller rättsliga omständigheterna som är nödvändiga för att kunna ge ett användbart svar på de frågor som ställts till den (se bland annat dom av den 13 mars 2001 i mål C-379/98, PreussenElektra, REG 2001, s. I-2099, punkt 39, och i det ovannämnda målet Grundig Italiana, punkt 31).

- 47 Beträffande målet vid den nationella domstolen kan det inte ifrågasättas att den tredje frågan rör tolkningen av relevanta bestämmelser i förordning nr 3950/92 såsom de har preciserats i de två första frågorna. Frågan till domstolen rör nämligen huruvida en viss faktisk omständighet, i det förevarande fallet anslutningen av en kommun, i vilken en arrenderad mjölkproduktionsanläggning är belägen, till en av de gamla delstaterna i Förbundsrepubliken Tyskland, kan påverka denna tolkning.
- 48 Härav följer att den tredje frågan rör tolkningen av gemenskapsrättsliga bestämmelser och att den därför kan upptas till prövning.

Prövning i sak

Yttranden till domstolen

- 49 Sökanden i målet vid den nationella domstolen anser att frågan huruvida det jordbruk som har arrenderats befinner sig inom före detta DDR saknar betydelse inom ramen för förordning nr 3950/92. Enligt denne sökande skall jordbruks-

företagets säte i Alkersleben och produktionsstället i Kaarßen hänförs till före detta DDR, eftersom upptagandet av Kaarßens kommun i delstaten Niedersachsen skedde efter Tysklands återförening.

- 50 Motparten i målet vid den nationella domstolen anser att det förhållandet att Kaarßens kommun upptagits i en av de gamla delstaterna måste beaktas. Denna motpart har gjort gällande att med hänsyn till att den tyska lagstiftaren hade föreskrivit två ordningar som är fundamentalt olika, varav en är tillämplig i de gamla delstaterna och en i de nya delstaterna, är överföringen av referenskvantiteten till ett jordbruksföretag som inte är beläget inom före detta DDR inte tillåten, oavsett vilket slags avtal det är fråga om.
- 51 Kommissionen har hänvisat till artiklarna 3.2 och 4.4 i förordning nr 3950/92 samt elfte skälet i denna förordning och gjort gällande att skillnaden mellan de gamla och nya delstaterna måste beaktas. Den anser emellertid att hela den mjölkkvantitet som en producent som är etablerad inom före detta DDR har erhållit inom detta territorium skall hänföras till den referenskvantitet som den har tilldelats, även för det fall den kommun i vilken produktionsenheterna är belägna, vid den tidpunkt då beslutet att hänföra kvantiteten fattades, har kommit att bli en del av en av de gamla delstaterna i Förbundsrepubliken Tyskland.

Domstolens svar

- 52 Det skall för det första erinras om att de bestämmelser i förordning nr 3950/92 som specifikt rör före detta DDR infördes av gemenskapslagstiftaren för att inte äventyra omstruktureringen av jordbruksföretag belägna inom detta territorium.

- 53 För det andra kan det konstateras att denna omstrukturering var nödvändig med hänsyn till det ekonomiska system som gällde inom före detta DDR före Tysklands återförening och för att detta system skulle kunna införlivas med ett marknadsekonomiskt system.
- 54 Härav följer att det särskilda system som tillfälligt gäller för före detta DDR vad gäller tilläggsavgifter för mjölk är tillämpligt inom hela detta territorium såsom det var avgränsat vid tidpunkten för Tysklands återförening.
- 55 Det förhållandet att en del av detta territorium, efter denna tidpunkt, har upptagits i en gammal delstat i Förbundsrepubliken Tyskland kan inte påverka möjligheten för en producent som är etablerad i före detta DDR att överföra sin mjölkproduktion till denna del av territoriet, under förutsättning att de mjölkkvantiteter som produceras inräknas i den totala kvantitet som garanteras före detta DDR (se, för ett liknande resonemang beträffande ett mjölkproduktionsföretag som delvis är beläget i en annan medlemsstat, dom av den 23 januari 1997 i mål C-463/93, St. Martinus Elten, REG 1997, s. I-255, punkterna 27 och 28).
- 56 Mot bakgrund av dessa överväganden skall den tredje frågan besvaras så, att artikel 9 c och d i förordning nr 3950/92, jämförd med artiklarna 3.2, 4.4 och 5 i denna förordning, skall tolkas så att behöriga nationella myndigheter inte kan förbjuda en producent, som är etablerad inom före detta DDR, att överföra sin mjölkproduktion till anläggningar som är belägna i en kommun som, trots att den utgjorde en del av nämnda territorium vid tidpunkten för Tysklands

återförening, numera tillhör en av de gamla delstaterna i Förbundsrepubliken Tyskland till följd av ett avtal som ingåtts efter denna tidpunkt.

Rättegångskostnader

- 57 De kostnader som har förorsakats av den tyska regeringen och kommissionen, vilka har inkommit med yttranden till domstolen, är inte ersättningsgilla. Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna.

På dessa grunder beslutar

DOMSTOLEN (andra avdelningen)

— angående de frågor som genom beslut av den 23 maj 2001 har ställts av Verwaltungsgericht Weimar — följande dom:

- 1) Artikel 9 c och d i rådets förordning (EEG) nr 3950/92 av den 28 december 1992 om införande av en tilläggsavgift inom sektorn för mjölk och

mjolkprodukter, i dess lydelse enligt kommissionens förordning (EG) nr 751/1999 av den 9 april 1999, jämförd med artiklarna 3.2, 4.4 och 5 i denna förordning, skall tolkas så att den mjolkproduktion som en jordbruksföretagare, vars rörelse har sitt säte inom före detta Tyska demokratiska republiken och bedrivs i hyrda anläggningar som är belägna inom detta territorium men i olika delstater, producerar självständigt skall hänföras till den tillfälliga referenskvantitet som denne har tilldelats.

- 2) Artikel 9 c och d i förordning nr 3950/92, i dess lydelse enligt förordning nr 751/1999, jämförd med artiklarna 3.2, 4.4 och 5 i denna förordning, skall tolkas så att behöriga nationella myndigheter inte kan förbjuda en producent, som är etablerad inom före detta Tyska demokratiska republiken, att överföra sin mjolkproduktion till anläggningar som är belägna i en kommun som, trots att den utgjorde en del av nämnda territorium vid tidpunkten för Tysklands återförening, numera tillhör en av de gamla delstaterna i Förbundsrepubliken Tyskland till följd av ett avtal som ingåtts efter denna tidpunkt.

Schintgen

Skouris

Colneric

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 8 maj 2003.

R. Grass

R. Schintgen

Justitiesekreterare

Ordförande på andra avdelningen